

Posudek diplomní magisterské práce:

Ilona Symerská, Výchovně vzdělávací systém ve školách Tomáše Baťi, FHS UK, Praha 2016, 97 str.

Školství, zkoncipované a poté s enormním úspěchem provozované Baťovým koncernem, se stalo již v meziválečné době předmětem veřejných diskusí, posléze pozitivním i negativním mýtem (ostatně vychovalo mj. řadu posléze úspěšných komunistických funkcionářů) a v 60. letech a ještě soustavněji po roce 1989 i tématem rozsáhlých a různorodých výzkumů (nejen) historicko-pedagogické povahy. Baťovo školství přitom není tématem, omezeným na jednu výraznou podnikatelskou osobnost, nýbrž fenoménem daleko širší, nadevropské, ba globální povahy, a to jak inspiracemi při výstavbě, tak extensí tohoto modelu prostřednictvím baťovských závodů a zejména firemních „baťovských měst“, rozestých doslova po celé zeměkouli. Je tedy maximálně pozitivní, jestliže si Ilona Symerská vybrala takto významné téma. Problémem u tématu globální povahy a výměru však vždy a priori je jeho zvládnutelnost na prostoru magisterské diplomní práce. Autorka přitom nezůstala na obecné rovině úvah, ale – a to je třeba jednoznačně pochválit – zvolila i konfrontaci s archivním materiálem a v MZA Brno prostudovala organizační materiály, týkající se Baťova zlínského školství.

Autorka pojala své téma extensivně, tedy poněkud nesoustředěně. Rozdělila svoji práci na úvod s vymezením tématu a struktury práce, kapitolu o metodologii, kde jsou formulovány i výzkumné otázky, jakož i šest meritorních kapitol (každá vybavena dílčím závěrem) a závěr. Symerská se nejprve snaží zasadit své téma do obecného historického kontextu, poté – snad poněkud rozsáhle, uvážíme-li vymezení tématu, charakterizuje Tomáše Baťu jako osobnost i jako podnikatele. Až v polovině práce přichází na řadu Baťovo školství. I. Symerská podala kompilační nárys jeho vývoje, typů škol a charakterizovala kurikulum. To, co považuji za významné, je připomenutí zahraničních inspiračních zdrojů (Henry Ford a Milton Hershey), myslím však, že poněkud podceněná zůstala evropská, zejména německá, ale i česká linie (zejména Václav Příhoda) koncernového školství. Možná měla být jasně zmíněna i meziválečná diskuse k teorii zefektivnění pracovních procesů.

Větším problémem, než jsou tématické „vynechávky“, se však ukázala být autorčina snaha soustavně zasazovat školskou problematiku do jaksi „celostních „ dějin Baťova koncernu a meziválečné doby. Na to nestačila ani plocha diplomní práce, ani autorčina historická kompetence, a to přes skutečnost, že úhel pohledu byl z celku koncernového školství zúžen jen na zlínské školy. Důsledkem bylo hromadění nepřesných nebo vadných

výroků, špatně aplikovaných termínů, neobhajitelných dílčích výkladů a podivných (patrně zdánlivých) kauzalit. Soustavnější promyšlen í a kritika stávající literatury, resp. strukturální (nejen geografické) zúžení tématu nebo alespoň úhlu pohledu by bývalo mnohé zachránilo nebo přinejmenším vylepšilo. Je ovšem zřejmé, že I. Symerská odvedla veliký pracovní výkon a s tématem se zabývala soustavně a poměrně do hloubky. I to by mělo být honorováno.

Při rekapitulačním procházení práce mi vychází známka mezi velmi dobrou a dobrou, přičemž diplomantce přeji, aby kvalitním a rozvážným postupem při obhajobě, soustředěné opravdu k tématu Bařova koncernového školství, jeho koncepce a praktického uplatňování přijatých (a přejetých) výukových a výchovných zásad vybojovala lepší z těchto stupňů.

Praha 31. 8. 2016

Prof. dr. Jiří Pešek